

Európske jazykové portfólio

Úvodné pokyny pre podniky a iné organizácie

Európske jazykové portfólio stanovuje medzinárodne uznávané normy na meranie a porovnávanie jazykových kompetencií - v rámci viacerých jazykov. Stále väčší počet učiacich sa bude používať EJP, aby zaznamenali svoje zručnosti v cudzích jazykoch. EJP poskytuje účinný nástroj, ktorý umožňuje podnikom, zvlášť malým a stredným, (SME) ako aj iným organizáciám:

- výber pracovníkov
- navrhnúť a vyhodnotiť program jazykovej prípravy
- zlepšiť jazykové zručnosti pracovníkov podniku
- štandardizovať jazykové požiadavky v rámci podniku
- udržiavať kontinuitu v jazykovom vzdelávaní v kolektíve
- odmeňovať jazykové zručnosti.

V súlade s rozhodnutím Európskeho parlamentu (2241/2004/EC), Európske jazykové portfólio je podporované Europasom, ktorý je jedinečným európskym prehľadom, umožňujúcim transparentnosť kvalifikácií a kompetencií. EJP je taktiež podporované Jazykovým pasom, ktorý je jedným z dokumentov Europasu, umožňujúcim:

- **ul'ahčovať** mobilitu v rámci európskeho pracovného trhu
- **zvyšovať** dôležitosť jazykového vzdelávania
- **prispievať** k medzikultúrnemu porozumeniu
- **zvyšovať** vzájomnú úctu a toleranciu.

Čo je jazykové Portfólio a ako sa dá používať?

Európske jazykové portfólio (EJP) je osobným jazykovým vzdelávacím nástrojom, ktorý obsahuje tri časti: Jazykový pas, Jazykový životopis, Zbierka prác a dokladov.

Jazykový pas (obal znázornený vyššie) poskytuje prehľad o aktuálnej úrovni jazykových vedomostí držiteľa jazykového pasu a obsahuje súhrn jeho medzikultúrnych skúseností a skúsenosti z učenia sa cudziemu jazyku. Má referenčnú funkciu.

Jazykový životopis dokumentuje históriu jazykového vzdelávania držiteľa a jeho medzikultúrne skúsenosti. Obsahuje taktiež nástroje na sebahodnotenie jazykových kompetencií.

Zbierka prác a dokladov je súhrnom prác, ktoré ilustrujú čo učitelia sa urobil a je schopný urobiť v rôznych jazykoch.

Všetky EJP, ktoré boli validované Radou Európy, je možné nájsť na webovej stránke. Všetky portfólia sú v súlade s nasledujúcimi princípmi:

- Vychádzajú zo štandardizovaných európskych úrovní a deskriptorov, ktoré je možné nájsť v Spoločnom európskom referenčnom rámci (pozri zadnú stranu celkového prehľadu)
- Majú informačné a pedagogické ciele a funkcie
- Spájajú testovanie a hodnotenie so sebahodnotením
- Sú multilingválne a vždy zahŕňajú aspoň jeden z oficiálnych európskych jazykov, angličtinu alebo francúzštinu
- Patria držiteľovi, nie inštitúcii alebo učiteľovi
- Sú ľahko porozumiteľné, obsahujú jednoduché výroky "dokážem robiť", ktoré opisujú čo učitelia sa dokáže skutočne urobiť v rámci špecifickej jazykovej zručnosti na určitej štandardizovanej úrovni.

Existuje viacero rôznych EJP vytvorených pre rôzne regióny, vekové kategórie a rôzne účely, ale všetky majú základné črty rovnaké. Všetky EJP pre dospelých, vrátane EJP pre univerzity a odborné zamerania, obsahujú štandardný Jazykový pas.

EJP je prostriedkom na zaznamenanie a prezentovanie zručností a medzikultúrnych skúseností v rôznych jazykoch, či už získaných v škole alebo mimo školy, alebo na pracovisku.

Je to tiež sprievodca pri učení sa jazyku, ktorý poskytuje učiacim sa nástroj na hodnotenie svojich vlastných jazykových vedomostí, aby získali spätný pohľad na svoje učenie sa jazyku, a aby si stanovili reálne a dosiahnuteľné jazykové priority a ciele.

Zamestnávateľia môžu EJP používať na:

- **vyhodnotenie** či zamestnanci alebo uchádzači o prácu majú zodpovedajúce jazykové zručnosti pre prácu, ktorú budú vykonávať
- **stanovenie profilu** jazykovej úrovne alebo určitej zručnosti potrebnej pre určitú prácu
- **stanovenie zhodných cieľov a štandardov** pre programy jazykovej prípravy so špecifickými potrebami zamestnávateľa.

Akú cudzojazyčnú úroveň požadujú podniky?

Väčšina pracovných pozícií nevyžaduje perfektnú znalosť cudzích jazykov - mnohokrát iba **čiasočné znalosti** sú postačujúce. V niektorých prípadoch jedna z prvých- A1 alebo A2- zo 6 všeobecných úrovní je všetko čo sa vyžaduje. Na niektorých pozíciách sa vyžaduje vyššia úroveň schopnosti porozumieť a hovoriť, ale písanie nie je dôležité. EJP poskytuje nástroje (obzvlášť **kontrolné zoznamy v Jazykovom životopise**) na pomoc organizáciám definovať zručnosti potrebné pre rozličné pracovné pozície. Prehľad jednotlivých úrovní je uvedený na zadnej strane tejto príručky.

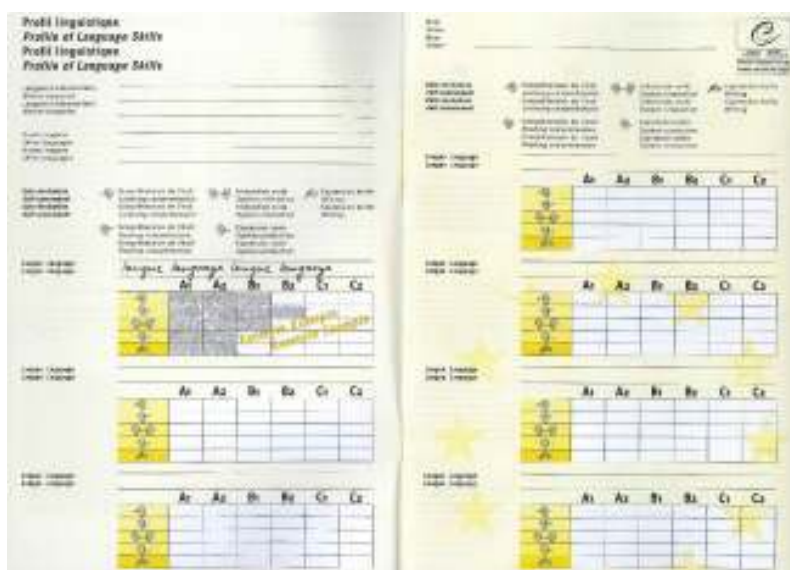

Je informácia o úrovniach spoľahlivá?

Informácie o úrovniach v Portfóliách sú založené na veľkom počte prvkov - na hodnotení, testovaní a sebahodnotení (využívajúc tabuľku na sebahodnotenie, ktorá je súčasťou Jazykového pasu). Toto bude zvyčajne doplnené o výsledky štátnych skúšok; mnohé z nich sú už porovnateľné s európskou úrovňou. Deskriptory sú štandardizované a keďže poukazujú na to, ako učitelia sa *skutočne* používa jazyk, prieskum potrdil, že sú vysoko spoľahlivé.

Výber pracovníkov

Kedže využitie EJP stále viac narastá, vyšší a vyšší počet uchádzačov o prácu bude prezentovať Jazykový pas ako dôkaz svojich jazykových zručností. Zamestnávateľia by mali začať pohovor preštudovaním **profilu jazykových zručností**.

Toto poskytuje prehľad úrovní nadobudnutých v jednotlivých cudzích jazykoch, pričom každý jazyk je zaznamenaný v osobitnej časti. Vytieňované oblasti označujú rôzne zručnosti - čítanie, počúvanie, účasť na rozhovore a písanie. Portfólio taktiež obsahuje informácie o jazykových kurzoch, ktoré učiaci sa absolvovali, o pobytoch v iných krajinách a o rôznych medzikultúrnych skúsenostiach. Túto informáciu je možné použiť na doplnenie obrazu o jazykových zručnostiach uchádzača a na pomoc pri výbere uchádzača s vhodným jazykovým profilom a na **zistenie ďalších jazykových potrieb uchádzača**.

Používanie Portfólia v programoch na jazykovú výučbu

Portfólio a jednotlivé stupnice sa môžu tiež používať na zefektívnenie programov na výučbu jazykov a na štandardizované hodnotenie výkonov a výsledkov. Dá sa to uskutočniť všeobecne vytvorením jazykového profilu pre potreby zamestnania použitím tabuľky na sebahodnotenie a **kontrolného zoznamu** v jazykovom životopise.

Sú to súbory jednoduchých tvrdení **“dokážem robiť”** prezentujúce kompetencie na rôznych úrovniach. Napríklad na úrovni B2 jedno z tvrdení “dokážem robiť” pre súvislé rozprávanie je “Viem objasniť stanovisko k aktuálnemu problému a uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.” Pomocou kontrolného zoznamu lektor školenia alebo vedúci personálneho oddelenia dokáže stanoviť úroveň jazykových kompetencií potrebných pre dané zamestnanie. Ak je potrebný odbornejší profil, Spoločný európsky referenčný rámec poskytuje veľké množstvo rôznych stupníc, všetky založené na A1 až C2, niektoré zamerané na pracovné situácie.

Keďže stupnica bola preložená do väčšiny európskych jazykov a pretože jednotlivé úrovne sú štandardizované, zamestnávateľia môžu ohodnotiť jazykové zručností uchádzačov o zamestnanie z iných krajín - B1 alebo C1 budú vždy znamenať to isté všade, kde je Portfólio vydané. EJP môže byť používané nielen na stanovenie vhodnej úrovne a zručností požadovaných pre cudzie jazyky, ale aj pre nie rodených hovoriacich národným alebo regionálnym jazykom.

Rovnako dôležito EJP umožňuje zamestnávateľom vytvárať **jazykové profily** - buď celopodnikovo alebo pre konkrétne funkcie - a stanoviť požadovanú jazykovú úroveň presným a štandardizovaným spôsobom. Okrem toho umožňuje podnikom určiť, kedy boli stanovené podmienky splnené. Táto **úloha kontroly kvality** „nevychádza zhora“, ale zapája aj zamestnancov prostredníctvom cieľného sebahodnotenia a kontrolného zoznamu ako na globálnej úrovni, tak aj na úrovni jednotlivých zručností.

Európske jazykové portfólio môže byť použité ako **doplnok jazykového vzdelávania zamestnancov** a na **stanovenie učebných cieľov** a **meranie pokroku**.

Odmeňovanie jazykových znalostí

Ak organizácia udeľuje osobné príplatky alebo iné odmeny za jazykové zručnosti, EJP pre to poskytuje štandardizovaný základ. EJP je obzvlášť užitočné pri porovnávaní dosiahnutých výsledkov v rôznych jazykoch, pretože ako stupnica sa dá použiť pre všetky jazyky.

Vznik Portfólia

Spoločný európsky referenčný rámec

Rada Európy vytvorila **Spoločný európsky referenčný rámec**. Je to štandardizovaný popis cudzojazyčných kompetencií na 6 úrovniach - A1 & A2 pre užívateľov základného jazyka; B1 & B2 pre samostatných používateľov; C1 & C2 pre skúsených používateľov jazyka. Deskriptory sú napísané bežným, nie odborným jazykom a uvádzajú, čo používateľ dokáže robiť v cudzom jazyku. Napríklad (úroveň B1):

Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý spojený text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány

Celá globálna stupnica sa nachádza na zadnej strane tejto príručky. Bola preložená do väčšiny európskych jazykov a to umožňuje identifikovať úrovne certifikovaných v EJP - od zahraničného uchádzača o zamestnanie, napríklad - dokonca aj keď nerozumiete jazyku, v ktorom je napísané.

Okrem globálnej stupnice existujú ďalšie špecializovanejšie stupnice pre zručnosť čítania, písania, počúvania, účasti na rozhovore a pre úlohy ako telefonovanie alebo prezentácia.

Stupnice a deskriptory zo **Spoločného európskeho referenčného rámca** poskytujú teoretický základ pre jednotlivé úrovne a tvrdenia "dokážem robiť" obsiahnuté v EJP.

Ako viem, že ide o platný dokument?

Všetky validované Portfólia budú opatrené číslom validácie na vnútornej strane obalu časti Jazykový pas. Je to v tvare xx/rok, napr.: 01/2000. Číslo validácie môžete skontrolovať priamo na Rade Európy (adresa je uvedená nižšie) pod názvom „Portfólia“ To poskytuje aktualizovaný zoznam všetkých portfólií oficiálne validovaných Radou Európy. Vždy sa odporúča, aby firmy tiež požiadali o kópie všetkých certifikátov a diplomov.

Európske jazykové portfólio sa stále viac a viac používa na školách a pri vzdelávaní dospelých po celej Európe a aj mimo nej ako nástroj na podávanie správy o jazykových kompetenciách a ich certifikovanie na základe štandardnej šesť-úrovňovej stupnice (A1-A2-B1-B2-C1-C2).

Kde môžem získať viac informácií?

Webová stránka Rady Európy má špeciálnu časť venovanú Európskemu jazykovému portfóliu: <http://www.coe.int/portfolio>

Tá obsahuje informácie o portfóliu a súbory na stiahnutie o úrovniach, stupniciach, tabuľky na sebahodnotenie a kontrolné zoznamy vo veľkom počte rôznych jazykov.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky je publikovaný vo forme knihy vo veľkom počte rôznych jazykov a dá sa stiahnuť v angličtine a francúzštine z webovej stránky Rady Európy.

Prepared for "EuroIntegrELP" by Peter Brown & Frank Heyworth
Socrates Project Lingua 1: N° 117021-CP-1-2004-1-RO-Lingua-L1

*This project has been funded with support from the European Commission.
This document reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.*

Europejski System Opisu Kształcenia Językowego

Słuchacz początkujący	A1	Reczenie i potrafi zrozumieć w praktyce wyrażenia z języka codziennego, konstruuje bardzo proste wypowiedzi. Umie przedstawić siebie lub inną osobę. Zastępuje pytania dotyczące np. miejsca zamieszkania, znajomych, stanu posiadania etc. – potrafi także odpowiadać na pytania tego samego typu. Porozumie się z innymi w prosty sposób, jeśli rozmówcy mówią wolno i wyraźnie oraz wykazują chęć współpracy.
	A2	Reczenie wyjątkowo łatwo oraz wyrażenie prostych myśli i uczuć. Rozumienie bezpośrednich zapytań i odpowiedzi (np. dotyczące sposobu spędzania wolnego czasu, najbliższego otoczenia, pracy). Potrafi się orientować w trakcie wykonywania zadań prostych, codziennych, wymagających jedynie krótkich wypowiedzi informacyjnych, np. o: czasie, miejscu. Za pomocą prostych środków może opisać swoje wybitniejsze zainteresowania. Wyraża się na tematy związane z najbliższymi potrzebami.
Słuchacz średniozaawansowany	B1	Reczenie zasadniczo parady rozmowy prowadzonej w jasnym, standardowym języku, jeśli dyskusja dotyczy spraw związanych z pracą, szkołą, czasem wolnym etc. Radzi sobie podczas podróży po krajach, gdzie używany jest język, którego się uczy. Wypowiada się w sposób prosty i zwięzły na tematy z życia codziennego i dotyczące jego zainteresowań. Umie opowiedzieć o przygodzie, która go spotkała, przedstawić osobistym lub swoje, wyrazić nadzieję lub cel, a także przedstawić krótko uzasadnienie lub wyjaśnienie dotyczące jakiegokolwiek projektu lub pomysłu.
	B2	Potrafi rozmawiać samodzielnie o ogólnych aspektach lub abstrakcyjnych problemach przedstawianych w tematyce społecznych i kulturowych, nie kierując się jedynie zwiastem. Porozumie się na tym poziomie i rozumie, że rozumie z różnym stopniem pewności w języku, którego uczy się, w przypadku, gdy jest w sytuacji, w której wyraża się w sposób jasny i zrozumiały o swoich tematach, potrafi wyrazić swoje opinie, wyrazić troskę o środowisko i ogólnie sprawy społeczne (zjawiska społeczne i społeczne).
Słuchacz zaawansowany	C1	Potrafi zrozumieć szersze konteksty i trudne teksty oraz odkryć ukryte w nich postępowanie. Wypowiada się spontanicznie i błyskawicznie, nie zastanawiając się zbyt długo nad doбором słów. Potrafi podjąć się językiem skutecznie i swobodnie w życiu społecznym, zawodowym lub w czasie studiów. Buduje jasne wypowiedzi na tematy złożone. Opisuje w narzędziu językowym sytuację organizacyjną i wewnętrznej społeczności funkcyjnej.
	C2	Umie na tym poziomie bezbłądnie językowo potrafi bez wyjątku zrozumieć praktycznie wszystkie, co czyta lub słyszy. Umie stworzyć jasny i argumentacyjny tekst (prezentacji i ustnych), stworzyć także w sposób zwięzły i jasny. Wypowiada się spontanicznie, płynnie i precyzyjnie. Rozumie słowa i teksty w złożonych sytuacjach.

This summary of the CEFR levels, and other more detailed scales, can be downloaded at <http://www.coe.int/portfolio> under the heading "Levels" in a large number of different languages.